

Odbor za proračune

2024/0044(BUD)

5.3.2024

NACRT IZVJEŠĆA

o Prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom na temelju zahtjeva Danske – EGF/2023/004 DK/Danish Crown (COM(2024)0035 – C9-0040/2024 – 2024/0044(BUD))

Odbor za proračune

Izvjestitelj: Janusz Lewandowski

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
PRILOG: ODLUKA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA.....	7
OBRAZLOŽENJE.....	9
PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE	11

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o Prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom na temelju zahtjeva Danske – EGF/2023/004 DK/Danish Crown (COM(2024)0035 – C9-0040/2024 – 2024/0044(BUD))

Europski parlament

- uzimajući u obzir prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2024)0035 – C9-0040/2024),
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1309/2013¹ („Uredba o EGF-u”),
 - uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.^{2 3}, kako je izmijenjena Uredbom (EU, Euratom) 2024/765⁴, a posebno njezin članak 8.,
 - uzimajući u obzir Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava⁵, a posebno njegovu točku 12.,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za regionalni razvoj,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A9-0000/2024),
- A. budući da je Unija uspostavila zakonodavne i proračunske instrumente kako bi pružila dodatnu potporu radnicima suočenima s posljedicama velikih strukturnih promjena u tokovima svjetske trgovine ili svjetske financijske i gospodarske krize te kako bi im se pomoglo da se ponovno uključe na tržište rada; budući da se ta pomoć ostvaruje u obliku financijske potpore radnicima i poduzećima za koja su radili;
- B. budući da je Danska podnijela zahtjev EGF/2023/004 DK/Danish Crown za financijski doprinos iz Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji (EGF) nakon što je ukupno

¹ SL L 153, 3.5.2021., str. 48.

² SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.

³ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.

⁴ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2024/765 od 29. veljače 2024. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. (SL L, 2024/765, 29.2.2024., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj?locale=hr>).

⁵ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.

751 radnik proglašen viškom⁶ u gospodarskom sektoru svrstanom u odjeljak 10 NACE-a Rev. 2 (Proizvodnja prehrambenih proizvoda) u pokrajini Nordjylland, pri čemu je njih 692 otpušteno u referentnom razdoblju za podnošenje zahtjeva od 19. svibnja 2023. do 19. rujna 2023., a njih 59 prije ili nakon referentnog razdoblja;

- C. budući da se zahtjev odnosi na 692 radnika proglašena viškom u referentnom razdoblju za podnošenje zahtjeva, pri čemu je 651 otpušten radnik bio zaposlenik poduzeća Danish Crown A/S i 41 radnik zaposlenik dvaju dobavljača i daljnjih proizvođača poduzeća Danish Crown⁷;
- D. budući da se zahtjev odnosi na 59 radnika koji su proglašeni viškom prije ili nakon četveromjesečnog referentnog razdoblja, pri čemu se može utvrditi jasna uzročna veza s događajem koji je doveo do prestanka djelatnosti radnika koji su proglašeni viškom tijekom referentnog razdoblja u skladu s člankom 6. stavkom 2. Uredbe o EGF-u;
- E. budući da se zahtjev temelji na intervencijskim kriterijima iz članka 4. stavka 2. točke (a) Uredbe o EGF-u u skladu s kojima je potrebno da najmanje 200 radnika u poduzeću u državi članici bude proglašeno viškom u referentnom razdoblju od četiri mjeseca, uključujući radnike proglašene viškom kod dobavljača i daljnjih proizvođača i/ili samozaposlene osobe koje su prestale obavljati svoju djelatnost;
- F. budući da su klaonice u Danskoj u strukturnoj krizi; budući da je od 2005. broj svinja zaklanih u Danskoj pao je za 4,4 milijuna (20 %); budući da je to smanjenje uglavnom posljedica prelaska s uzgoja svinja za klanje na uzgoj prasadi za izvoz; budući da je zbog niskih cijena svinjetine izvoz prasadi profitabilniji za danske poljoprivrednike od tovljenja svinja za klanje;
- G. budući da je poduzeće Danish Crown grupa danskih prehrambenih poduzeća koja se bave proizvodnjom, preradom i prodajom mesa, uglavnom svinjetine i govedine; budući da je do predmetnih otpuštanja došlo zbog zatvaranja klaonice tog poduzeća u Sæbyju u općini Frederikshavn nakon pada broja svinja dostupnih za klanje;
- H. budući da su ispunjeni zahtjevi utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom i zakonodavstvom Unije o kolektivnom otpuštanju;
- I. budući da bi financijski doprinos iz EGF-a ponajprije trebao biti usmjeren na aktivne mjere politike tržišta rada i usluge prilagođene potrebama čiji je cilj brza reintegracija korisnika na dostojanstvena i održiva radna mjesta u istom ili drugom sektoru, pri čemu ih treba pripremiti na zelenije i digitalnije europsko gospodarstvo;
- J. budući da se revizijom VFO-a maksimalni godišnji iznos EGF-a smanjuje sa 186 milijuna EUR na 30 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.), kako je utvrđeno člankom 8. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 kako je izmijenjena Uredbom (EU, Euratom) 2024/765; budući da se sve institucije moraju pobrinuti za to da, unatoč rezovima, otpušteni radnici mogu računati na solidarnost EU-a zahvaljujući potpori iz EGF-a;

⁶ U smislu članka 3. Uredbe o EGF-u.

⁷ 37 otpuštenih radnika bili su zaposlenici poduzeća TekniClean A/S, dok su 4 otpuštena radnika bili zaposlenici Danske uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane.

1. slaže se s Komisijom da su uvjeti iz članka 4. stavka 2. točke (a) Uredbe o EGF-u ispunjeni i da Danska u skladu s tom Uredbom ima pravo na financijski doprinos u iznosu od 1 882 212 EUR, odnosno 60 % ukupnog troška od 3 137 021 EUR, što obuhvaća troškove za usluge prilagođene potrebama radnika u iznosu od 2 878 001 EUR i troškove za pripremne, upravljačke, informacijske i reklamne promidžbene aktivnosti te aktivnosti kontrole i izvješćivanja u iznosu od 259 020 EUR;
2. napominje da su danske vlasti zahtjev podnijele 6. prosinca 2023. te da je, na temelju dodatnih informacija koje je Danska dostavila, Komisija ocjenjivanje zahtjeva dovršila 29. veljače 2024. i o tome istoga dana obavijestila Parlament;
3. konstatira da se zahtjev odnosi na 751 radnika koji je proglašen viškom zbog zatvaranja klaonice poduzeća Danish Crown u Sæbyju; konstatira i da će ukupno 390 radnika koji su proglašeni viškom biti ciljani korisnici te se očekuje da će sudjelovati u mjerama;
4. prima na znanje da većina otpuštenih radnika ima nisku razinu formalnih kvalifikacija (46 %) ili prilično zastarjele kvalifikacije i vještine (40 %). prima na znanje da je 305 (41 %) otpuštenih radnika migrantskog podrijetla i da se ne može se tečno izražavati na danskome; paketom EGF-a predlažu se i mjere za poboljšanje općih kompetencija, uključujući poboljšanje znanja danskog jezika;
5. pozdravlja činjenicu da je Danska, nakon savjetovanja s ciljanim korisnicima, njihovim predstavnicima i socijalnim partnerima sastavila koordinirani paket usluga prilagođenih potrebama;
6. podsjeća da se usluge prilagođene potrebama koje će se pružati radnicima i samozaposlenim osobama sastoje od sljedećih mjera: motiviranje, zadržavanje, osposobljavanje u području općih kompetencija, osposobljavanje za usavršavanje/prekvalificiranje te naknada za osposobljavanje i traženje posla;
7. napominje da je Danska ciljanim korisnicima počela pružati usluge prilagođene potrebama 16. listopada 2023. i da će stoga razdoblje prihvatljivosti za financijski doprinos iz EGF-a trajati od 16. listopada 2023. do 24 mjeseca nakon datuma stupanja na snagu odluke o financiranju;
8. napominje da Danska od 1. lipnja 2023. snosi administrativne izdatke provedbe EGF-a te da rashodi za aktivnosti pripreme, upravljanja, informiranja i promidžbe te kontrole i izvješćivanja stoga ispunjavaju uvjete za financijski doprinos iz EGF-a od 1. lipnja 2023. do datuma koji nastupi 31 mjesec nakon stupanja na snagu odluke o financiranju;
9. naglašava da su danske vlasti potvrdile da za prihvatljive mjere nije dodijeljena pomoć iz drugih financijskih instrumenata ili fondova Unije te da će se u pristupu predloženim mjerama i u njihovoj provedbi poštovati načela jednakog postupanja i nediskriminacije;
10. ponovno ističe da pomoć iz EGF-a ne smije zamijeniti mjere za koje su prema nacionalnom pravu ili kolektivnim ugovorima odgovorna poduzeća;
11. odobrava Odluku priloženu ovoj Rezoluciji;

12. nalaže svojoj predsjednici da potpiše ovu Odluku zajedno s predsjednikom Vijeća te da je da na objavu u *Službenom listu Europske unije*;
13. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju, zajedno s njezinim Prilogom, proslijedi Vijeću i Komisiji.

PRILOG: ODLUKA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom na temelju zahtjeva Danske – EGF/2023/004 DK/Danish Crown

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1309/2013¹, a posebno njezin članak 15. stavak 1. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava², a posebno njegovu točku 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Cilj je Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) pokazati solidarnost i promicati dostojanstveno i održivo zaposlenje u Uniji pružanjem potpore radnicima koji su proglašeni viškom i samozaposlenim osobama koje su prestale sa svojom djelatnošću u slučaju velikih restrukturiranja te pružanjem pomoći tim radnicima da se što je prije moguće ponovno uključe u dostojanstveno i održivo zaposlenje.
- (2) EGF ne smije premašiti najviši godišnji iznos od 30 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.), kako je utvrđen člankom 8. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093³.
- (3) Danska je 6. prosinca 2023. podnijela zahtjev za mobilizaciju EGF-a u skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/691 u vezi s otpuštanjima radnika koji su bili zaposlenici poduzeća Danish Crown te dvaju dobavljača i daljnjih proizvođača u Danskoj u gospodarskom sektoru svrstanom u odjeljak 10 (Proizvodnja prehrambenih proizvoda) statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti u Europskoj zajednici („NACE”)⁴ Rev. 2 u Nordjyllandu (DK05), regiji razine 2 statističke nomenklature prostornih jedinica („NUTS”)⁵ u Danskoj. Zahtjev je dopunjen dodatnim informacijama dostavljenima u skladu s člankom 8. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/691. U Prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o mobilizaciji EGF-a Komisija je iznijela ocjenu

¹ SL L 153, 3.5.2021., str. 48.

² SL L 433 I, 22.12.2020., str. 29.

³ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.).

⁴ Uredba (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revision 2 te izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 kao i određenih uredbi EZ-a o posebnim statističkim područjima (SL L 393, 30.12.2006., str. 1.).

⁵ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1755 od 8. kolovoza 2019. o izmjeni priloga Uredbi (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi zajedničke klasifikacije prostornih jedinica za statistiku (NUTS). SL L 270, 24.10.2019., str. 1. – 56.

da taj zahtjev ispunjava uvjete za pružanje financijskog doprinosa iz EGF-a utvrđene u članku 13. Uredbe (EU) 2021/691⁶.

- (4) Stoga bi trebalo mobilizirati EGF kako bi se za zahtjev koji je podnijela Danska osigurao financijski doprinos u iznosu od 1 882 212 EUR.
- (5) Kako bi se sredstva iz EGF-a mogla što prije mobilizirati, ova bi se Odluka trebala primjenjivati od dana njezina donošenja,

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.

U okviru općeg proračuna Unije za financijsku godinu 2024. iz Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom mobiliziraju se odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje u iznosu od 1 882 212 EUR.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan objave u Službenom listu Europske unije. Primjenjuje se od [datum usvajanja ove Odluke][□].

Sastavljeno u

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

⁶ COM(2024) 035.

[□] Datum unosi Parlament prije objave u SL-u.

OBRAZLOŽENJE

I. Kontekst

Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF) osnovan je radi pružanja dodatne potpore radnicima suočenima s posljedicama velikih strukturnih promjena u tokovima svjetske trgovine.

U skladu s točkom 9. Međuinstitucijskog sporazuma od 16. prosinca 2020.⁷, Komisija je dužna, nakon pozitivne ocjene zahtjeva, podnijeti prijedlog za mobilizaciju Fonda proračunskom tijelu i dopuniti ga odgovarajućim zahtjevom za prijenos u relevantne proračunske linije.

II. Zahtjev Danske i Prijedlog Komisije

Danska je 6. prosinca 2023. podnijela zahtjev EGF/2023/004 DK/Danish Crown za financijski doprinos iz EGF-a nakon otpuštanja 751 radnika⁸ koji su bili zaposlenici poduzeća Danish Crown A/S te dvaju dobavljača i daljnjih proizvođača zbog zatvaranja klaonice poduzeća Danish Crown u Sæbyju. Riječ je o četvrtom zahtjevu podnesenom 2023. i drugom zahtjevu koji će se razmatrati u okviru proračuna za 2024.

Nakon procjene tog zahtjeva Komisija je u skladu sa svim primjenjivim odredbama Uredbe o EGF-u zaključila da su ispunjeni uvjeti za dodjelu financijskog doprinosa iz EGF-a.

Komisija je 29. veljače 2024. donijela Prijedlog odluke o mobilizaciji EGF-a u korist Danske radi pružanja podrške ponovnom uključivanju 390 ciljanih korisnika na tržište rada, tj. radnika koji su proglašeni viškom zbog zatvaranja klaonice poduzeća Danish Crown u Sæbyju. Za Dansku će se iz EGF-a mobilizirati ukupno 1 882 212 EUR, što čini 60 % ukupnih troškova predloženih mjera.

Komisija je danski zahtjev ocijenila prihvatljivim na temelju intervencijskih kriterija iz članka 4. stavka 2. točke (a) Uredbe o EGF-u u skladu s kojima je potrebno da u referentnom razdoblju od četiri mjeseca u određenom poduzeću u jednoj od država članica bude otpušteno najmanje 200 radnika, uključujući otpuštene radnike dobavljača i daljnjih proizvođača i/ili samozaposlene osobe koje su prestale obavljati svoju djelatnost.

Sufinanciranje iz EGF-a može se zatražiti za sljedećih pet vrsta mjera koje će se pružiti otpuštenim radnicima:

(a) Obrazloženje: Prva mjera je kombinacija informiranja, motiviranja i savjetovanja te profiliranje radnika. Glavni je cilj motivacijskog procesa ojačati vjeru sudionika u vlastite sposobnosti, omogućiti im da shvate da će im razvoj vještina pomoći da pronađu novi posao, razgovarati o mogućim preprekama koje bi mogle otežati unapređenje vještina i zajedno pronaći rješenja za uklanjanje tih prepreka.

(b) Zadržavanje: Cilj je te mjere zadržati motivaciju za sudjelovanje u programima obrazovanja i usavršavanja u vidu potpore radnicima koji su proglašeni viškom kroz

⁷ Međuinstitucijski sporazum između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava, SL L 433I, 22.12.2020., str. 28.

⁸ U smislu članka 3. Uredbe o EGF-u.

individualno mentorstvo i savjetovanje, pomaganje u rješavanju problema i smanjivanje prepreka.

(c) Osposobljavanje u području općih kompetencija: Danskim Zakonom o aktivnim mjerama zapošljavanja utvrđeno je da se radnicima koji su proglašeni viškom mora ponuditi osposobljavanje za čitanje, pisanje, aritmetičku izobrazbu i osposobljavanje za one s disleksijom, prema potrebama. Stoga se u okviru osposobljavanja koje je dio paketa EGF-a jača osnovno osposobljavanje predviđeno zakonom s posebnom usmjerenošću na opće obrazovanje odraslih koje omogućuje poboljšanje znanja jednog ili više predmeta na osnovnoškolskoj razini, kao i znanja danskog jezika. Učenje danskoga jezika posebno je važno jer je 41 % otpuštenih radnika migrantskog podrijetla i ne može se tečno izražavati na danskome. Predviđeno je i osposobljavanje u području digitalnih vještina te *ad hoc* osposobljavanje prilagođeno bivšim radnicima poduzeća Danish Crown. Prilagođeno osposobljavanje kombinacija je jezičnog osposobljavanja i potpore usmjerene na zapošljavanje (uključujući traženje posla) kako bi se sudionicima pomoglo da ispune zahtjeve zakona o radu i vrate se na tržište rada.

(d) Osposobljavanje za usavršavanje/prekvalifikaciju: Profili radnika koji su proglašeni viškom ne odgovaraju vještinama koje se traže na tržištu rada. Većina radnika ima nisku razinu formalnih kvalifikacija (46 %) ili prilično zastarjele kvalifikacije i vještine (40 %). Većina radnika sa samo osnovnoškolskim obrazovanjem pripada dobnoj skupini od 30 do 39 godina, dok većina radnika sa strukovnim obrazovanjem ili osposobljavanjem (SOO) kao najvišom razinom obrazovanja pripada dobnoj skupini od 50 do 59 godina. Ponudeno osposobljavanje uključuje brze programe za poboljšanje vještina (osposobljavanje AMU) i strukovno osposobljavanje na temelju procjene kompetencija (RKV) kojim se potvrđuju sve kompetencije stečene u sustavu formalnog obrazovanja, na poslu ili u okviru kontinuiranog osposobljavanja. AMU je usmjeren na osposobljavanje niskokvalificiranih odraslih osoba i obuhvaća većinu zanimanja, sektora i usluga. Ponuda u okviru AMU-a kreće se od uvodnih do visokospecijaliziranih tečajeva. Osposobljavanje se provodi u radionicama koje su slične radnom okruženju u poduzećima.

(e) Naknada za osposobljavanje / traženje posla: Za vrijeme osposobljavanja ili traženja posla radnici dobivaju naknadu.

Komisija smatra da su opisane mjere aktivne mjere na tržištu rada u okviru prihvatljivih djelovanja utvrđenih člankom 7. Uredbe o EGF-u i nisu zamjena za pasivne mjere socijalne zaštite.

Danska je dostavila tražene informacije o mjerama koje su na temelju nacionalnog zakonodavstva ili kolektivnih ugovora obvezne za predmetna trgovačka društva. Potvrđeno je da financijski doprinos iz EGF-a neće biti zamjena za te mjere.

Postupak

Kako bi se mobilizirao Fond, Komisija je proračunskom tijelu predala zahtjev za prijenos ukupnog iznosa od 1 882 212 EUR iz pričuve EGF-a (proračunska linija 30 04 02; odobrena sredstva za preuzimanje obveza) u EGF (proračunska linija 16 02 02; odobrena sredstva za preuzimanje obveza).

U skladu s internim sporazumom na razini Parlamenta, u postupak bi trebali biti uključeni Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja te Odbor za regionalnu politiku kako bi se pružila konstruktivna potpora i doprinos ocjenjivanju zahtjevâ za financijski doprinos iz Fonda.

PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE

Izjavitelj izjavljuje, pod svojom isključivom odgovornošću, da nije primio nikakve informacije ni od jednog subjekta ili osobe koje bi u skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku trebalo navesti u ovom Prilogu.